

Ethische knopen ontwarren

Denkkader om te reflecteren over moeilijke casussen

steunpunt mens
en samenleving

Ethische knopen

- Over waarden en relaties
- Over botsingen
- Over grenzen
- Professionele houding
 - > de professional (schuldhulpverlener) bewaakt de grenzen

Beroepsethiek

- Niet enkel goed doen
- Maar ook het ‘goede’ doen
 - > wat is het best mogelijke op dit moment in deze situatie?
- Niet ‘het’ juiste doen, variatie is mogelijk

Kader om dit denken open te trekken

Beroepsethiek

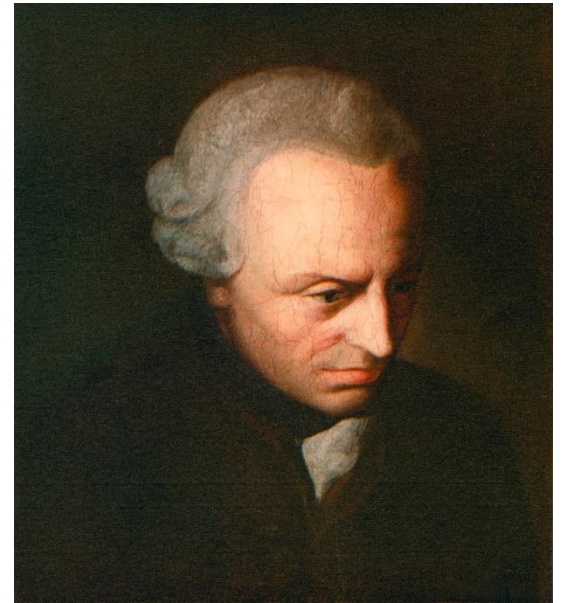
- Niet enkel denken over, maar ook omzetten in handelen
- Doelgericht handelen vanuit de schuldhelpverlening
- Contouren van voetbalveld uittekenen; per casus inzoomen

Beroepsgeheim

- Beschermst de individuele vertrouwensrelatie
 - > machtsonevenwicht
- Belang van de beroepsgroep
 - > vertrouwen voor het slagen van de hulpverlening
- Algemeen belang : maatschappij erkent belang
 - > toegankelijkheid van hulpverlening

Casussen

Voorbeelden vormen de handkarren van het oordeel
— Kant

DenK om te ontrafelen

Onderzoek op verschillende niveau 's

- Breedte: belanghebbenden
- Hoogte: regelgevende kaders
- Diepte: waarden

Opschorten van oordeel

Recht doen: hoe en aan wie?

Geen lineair model

Vertraag en foto scherp krijgen

Verduidelijkende vragen; hoe ziet de situatie eruit?

- Wat is de morele kwestie?
- Formuleer de werkvraag (ja/nee) die uitnodigt om te onderzoeken

Maak een duidelijk onderscheid tussen:

- Wat weet je?
- Wat vermoed je?

Beperk je tot feiten!

Opdracht als schuldhulpverlener

Mandaat

Positie

Grenzen

Oriëntatie in de breedte

Belanghebbenden opsommen

- Belang concretiseren

Wie draagt welke gevolgen?

- Schade minimaliseren, welzijn maximaliseren (E. Karssing)

Oriëntatie in de hoogte

Wetten, reglementering, codes, onuitgesproken richtlijnen

- Wet op schuldbemiddeling (XIX. 29 WER); beroepsgeheim; decreet 24 juli 1996; OCMW-decreet; CAW-decreet; ...
- Lokale afspraken; regels op organisatieniveau; ...

Oriëntatie in de diepte

Waarden die in het geding zijn: botsingen

Welke?

Argumentatie? Doordacht overwegen

Argumenten : ja want

Argumenten : neen want

Moreel oordeel

Op lijsten argumenten langs twee zijden

Welke argument(en) zijn voor jou doorslaggevend?

Weging van argumenten ; niet tellen!!!

Doe ik het ook? Realiteitscheck

Durf

Kan

Wil ik uitvoeren?

DenK is

GEEN consensusmodel

De aanbrenger ondersteunen is het doel

> Recht gedaan aan je kwestie?

Verplaatsingsbeginsel (Karssing) : op welke beleidstafel hoort dit thuis?

Moresprudentie

Uitgangspunten verzamelen

- Interne werking bijspijkeren
- Inspireren
- Andere beleidstafel: signaelopdracht

Relevante links

- Handelingskader voor schuldhelpverleners
- Beroepsethiek, beroepsgeheim en discretie
- Stas, K., Verbruggen, A., Vlaeminck, H. (2019).
Ethische knopen: leidraad voor doordacht sociaal
werk. Pelckmans Pro: Kalmthout

Veel succes met je ontrafeling

 aurelie.smets@samvzw.be
 helpdesk.schuldbemiddelaars@samvzw.be
 beroepsgeheim@samvzw.be

The logo for 'sam' consists of a white triangle pointing left, followed by a white rectangle containing the lowercase letters 'sam' in a bold, sans-serif font.

sam

steunpunt mens
en samenleving